

Les ITS i el VIH durant la pandèmia covid 19, una mirada comunitària

28 d'abril de 2021

Mercè Meroño Salvador

Presidenta de la Plataforma Unitària d'ONG Sida de Catalunya.

Comitè 1er de Desembre (**C1D**)

1 Qui som?

2 Necessitats, persones i territoris

3 Atenció i tractament a les ITS i el VIH

4 Canals prioritaris utilitzats

5 Escenari post-pandèmia

1. Qui som?

ENTITATS MEMBRE

El Comitè es compon actualment de 20 entitats membre, repartides arreu del territori de Catalunya. Tenim presència a Barcelona, Girona, Tarragona i Lleida

J
U
N
T
A

Presidenta: Mercè Meroño Salvador (Àmbit Prevenció)
Secretària: Raquel Morán Martín (Metges del Món)
Tresorer: Alberto Capitán Cuevas (Actuavallès)
Vocal: Apolonia Salomon Bisobe (ETIS)
Vocal: Anna Rafel Campàs (Antisida Lleida)
Vocal: Lluís Romero Puigdemonges (AssexoraTGN)
Vocal: Anna Lara Rial (ACAS Girona)

- ABD (Associació Benestar i Desenvolupament)
- AECS (Associació d'Estudiants de Ciències de la Salut)
- ACAS (Associació Comunitària AntiSida Girona)
- ACASC (Associació Comunitària AntiSida de Catalunya)
- Actuavallès
- Àmbit Prevenció
- L'Associació Drets Sexuals i Reproductius
- ARA (Associació de Serveis i Formació Socioeducativa)
- AssexoraTGN (Associació Comunitària de Salut Sexual del Camp de Tarragona)
- Associació AntiSida de Lleida
- Creación Positiva
- ETIS (Equip de Treball sobre Immigració i Salut)
- FAS (Fundació Autònoma Solidària)
- Fundació Salut i Comunitat
- Gais Positius
- gTt-VIH (Grupo de Trabajo sobre Tratamientos del VIH)
- JIS (Joves per la Igualtat i la Solidaritat)
- Metges del Món
- Sida Studi
- Stop Sida

Manifest del Dia Mundial de la Sida 2020

L'afectació de la pandèmia ha estat molt més greu per aquelles **persones i col·lectius** que ja es trobaven en una situació de **vulnerabilitat social**.

Ha **precaritzat** encara més tots els **àmbits de la seva vida**: feina, habitatge, salut, aliments i accés a subministraments i serveis bàsics.

La COVID19 ha mostrat l'enorme **fragilitat** del nostre suposat estat del benestar i del **nostre sistema públic de salut**.

Manca d'inversió pública històrica i estructural en recursos humans i materials, que genera greus desequilibris en l'atenció i el tractament d'altres patologies i malalties.

Tancaments de serveis, derivacions, suspensions i endarreriments de proves diagnòstiques i tractaments...

Iniquitat territorial en l'accessibilitat als serveis de salut

2. Necessitats, persones i territoris

Lleida

El circuit amb ginecologia per derivar les dones treballadores sexuals va quedar **interromput des del 13 de març al 21 de setembre**. Les derivacions es feien tant per presència de simptomatologia clínica com per fer revisions rutinàries.

Les derivacions a la Unitat d'Infeccioses amb tota normalitat però en molts menys casos perquè hem atès molta menys gent. Des de la Unitat van detectar moltes menys ITS perquè el servei presencial va estar tancat durant un temps. Des del servei d'urgències es va fer un estudi sobre la incidència d'ITS durant el 2020 i les dades són similars a altres anys.

Dificultats per accedir als recursos: casos de PrEP (també noves atencions i derivacions) es feia telemedicina, així que també podien detectar alguna ITS.

Barcelona

Les entitats de Barcelona fan ús dels **diferents circuits**:

- Consultes d'ITS de l'Atenció Primària de Barcelona. (ICS) CAP Manso, CAP Lluís Sayé i al CAP Pare Claret
- i altres com
- UITs de Vall Hebron- Drassanes (PrEP, urgències)
- Centre Jove de Sexualitat (CJAS) i
- BCN Checkpoint.

Hi ha hagut atenció només a les urgències.

El tancament temporal de la Unitat de Drassanes i el trasllat a Vall Hebron ha ocasionat molts problemes en l'atenció. No es notifica de manera adequada, hi ha buits assistencials i dificultats de continuïtat de persones amb PrEP.

Entitats amb **horaris reduïts o tancaments temporals.**

2019

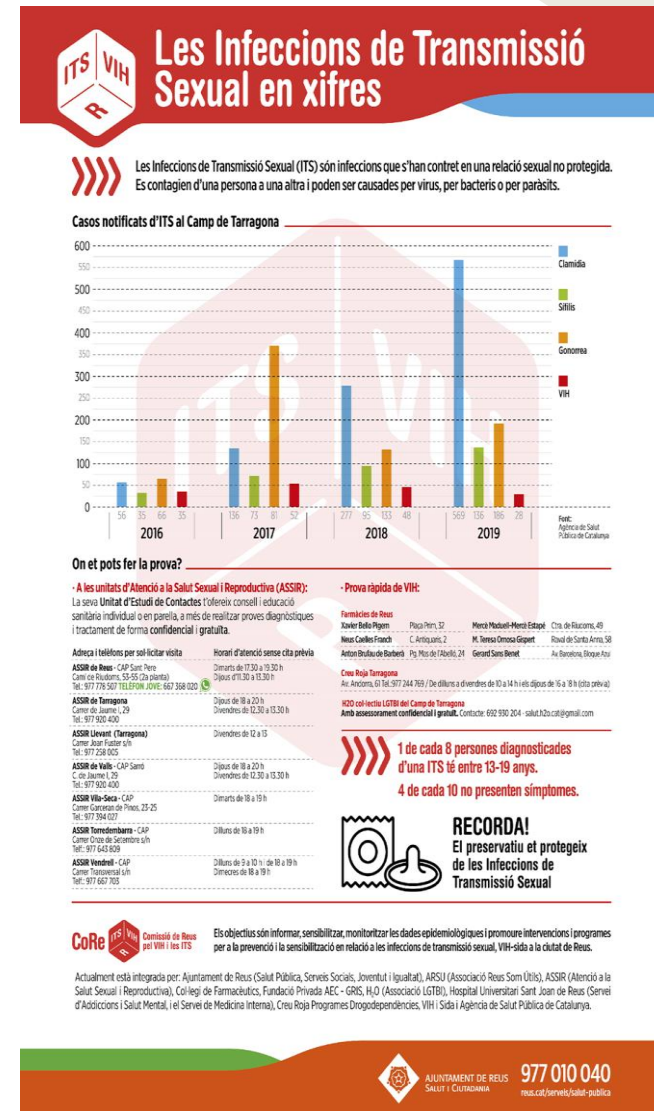
Les xifres no eren satisfactòries, excepte pel VIH.

Gonorrea, sífilis i clamídia havien experimentat un fort increment.

A finals d'any s'aprova la prescripció de la PrEP a les Unitats d'ITS de Drassanes Express i de BCN Checkpoint, i a 19 unitats funcionals de VIH-SIDA, per: homes que tenen sexe amb homes, dones transsexuals, i persones que exerceixen la prostitució.

Tarragona

- El circuit d'atenció està vinculat a les consultes de referència d'ITS d'AP, que entre altres fan estudi de contactes, vinculades als ASSIR.
- Durant el confinament es van reduir les atencions presencials (entitat i serveis salut).
- Arrel del COVID, va desaparèixer **la visita espontània**.
- Funcionava molt be el circuit. Es ben valorat per les entitats del territori.

Girona

No hi ha un espai centralitzat per proves d' ITS.

Han establert diferents circuits de derivació des de ACAS:

- a) Joves de fins a 25 anys de Girona ciutat els derivem al Centre Jove i allà es fa cribratge ITS,
- b) Dones Treball sexual les derivem a Ginecologia del Hospital Santa Caterina,
- c) HSH i Dones trans es deriven al Hospital Trueta (medicina interna i per PREP),
- d) Si no entren a aquests perfils les vies són seus Centres d' atenció primària o laboratoris privats.

Seria més fàcil o més àgil si disposéssim a territori d' un espai com les consultes de referència d'ITS de l'AP de Barcelona o la UITS de Drassanes.

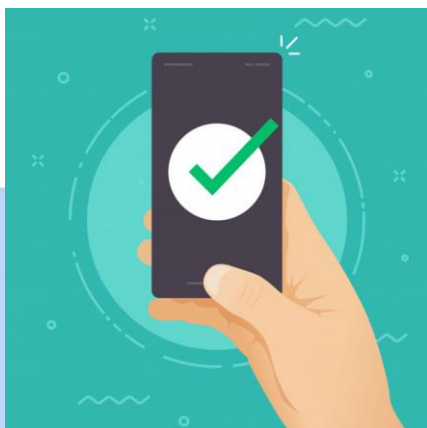
El període de confinament ha fet que en general tothom hagi tingut menys accés a tots els serveis, sobretot a l' atenció primària.

3. Canals prioritzats utilitzats

Els col·lectius atesos s'han vist molt afectats:

- 1) Dificultats en l'accés a la informació (retards, inexistència...)
- 2) Dificultats en utilització eines digitals
- 3) Dificultats econòmiques (desplaçaments, saldo en els aparells...)
- 4) Dificultats idiomàtiques
- 5) Dificultats accés a entitats i serveis d'atenció a la salut habituals

4. Escenari post-pandèmia

- Descens de detecció, augment de les diferents ITS...interrupció de tractaments, desvinculació del sistema, pèrdues en l'atenció, afectació desigual entre persones de diferents col·lectius...???

Com podem fer per revertir-ho?

- Repensar les atencions. Establir protocols per a situacions similars.
- Reforçar els circuits, establir canals fluids de comunicació (entitats i serveis).
- Difusió adequada dels serveis i de les informacions als diferents col·lectius, atendre la diversitat...
- Importància de la Salut sexual en el sistema de Salut.

